

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

*Янченко Н.В. к.е.н., доцент
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Проблеми освіти, його сьогодення і майбутнє завжди були дуже важливими питаннями для суспільства. Особливо актуальними вони стають зараз, в сучасну епоху формування інформаційної цивілізації, на початку нового століття і нового тисячоліття. Обговорення проблем гуманістичних підстав сучасної освіти є надзвичайно важливим. Саме від їх рішення залежить розуміння сутності цілей і цінностей освіти, тенденцій розвитку тієї соціальної та природного середовища, в якій має бути функціонувати утворення в майбутньому, реальних можливостей впливу освіти на духовні і моральні пріоритети особистості, на ментальне і культурний простір суспільства. У всі часи система освіти, як на концептуальному рівні, так і в повсякденній практиці спиралася і спирається на досить традиційні гуманістичні цінності і на що має глибокі історікокультурні підстави образ всебічно розвиненої особистості, людини, що володіє широким кругозором, різноманітними навичками і інтересами. Але сучасного світу, з його новим типом суспільного устрою необхідна людина нового складу - креативний, високоорганізована, і не тільки в сенсі організації праці, а й, більшою мірою, високої духовної організації. Етимологічний зміст цього слова «людяність», «людські стосунки». Фактично зміст і сенс цього поняття набагато глибше і значніше. Йдеться про сутність людини і суспільства, про сутність міжособистісних відносин. У контексті сучасної гуманістичної філософії освіти конкретна людина представлений як унікальна цілісність і в цьому

аспекті гуманізація освіти полягає в розвитку його індивідуальних природних задатків, що ведуть до особистісного становлення і погодженням життя особистості, що формується і суспільства. Гуманізм сучасного освіти полягає в створенні умов для самопізнання індивіда, вивчення їм власних здібностей, розвиток можливостей в процесі життя в суспільстві. Тому завданням освіти XXI століття має бути подолання кризи культури духовності, відхід від абстрактних схем навчання і виховання і поворот до реальної людини. Гуманізм сучасного освіти полягає в створенні умов для самопізнання індивіда, вивчення їм власних здібностей, розвиток можливостей в процесі життя в суспільстві. Тому завданням освіти XXI століття має бути подолання кризи культури духовності, відхід від абстрактних схем навчання і виховання і поворот до реальної людини. Гуманізм сучасного освіти полягає в створенні умов для самопізнання індивіда, вивчення їм власних здібностей, розвиток можливостей в процесі життя в суспільстві. Тому завданням освіти XXI століття має бути подолання кризи культури духовності, відхід від абстрактних схем навчання і виховання і поворот до реальної людини.

Розвиток цивілізації в майбутньому ставиться в залежність від формування гуманістичного світогляду, від виховання інтелектуальної культури і прагматичної рефлексії індивідів. Історичний досвід свідчить, що освіта здатна не тільки виживати в певних обставинах, а й перетворювати їх, демонструючи стійку здатність до розвитку. Подальший розвиток демократії і ринкових відносин, досягнення гармонії між особистістю і суспільством в злагоді з природою можливо тільки на базі широкого гуманістичного освіти. Підвищення загального рівня освіченості суспільства, ліквідація однобічності в його психологічних установках дають суспільству необхідну стабільність, контактам людей - толерантність, а кожній людині - свободу думки і справи.

1. Сенсом освіти має стати формування у кожного глобальної етики і

глобальної відповідальності як принципових норм нового гуманізму для нового єдиного і цілісного світу;

2. Творчий і новаторський характер. У світі, де мінливість стала рисою не тільки наукового і технологічного прогресу, а й способу життя людини, освіта повинна відповідати, не тільки за передачу новим поколінням накопичених знань як це було раніше, а й готувати їх до 10 вирішенню проблем, з якими особистість і суспільство ще ніколи раніше не стикалися.

3. Науково обгрунтовані знання. Тільки за цієї умови освіта виявиться в стані формувати особистість, що володіє знаннями і здатну як до теоретичного, так і критичного мислення.

4. Різноманіття, адекватне культурному і етнічному розмаїттю людства, яке задовольняє всебічні потреби соціально-професійних і конфесійних груп, так само як і індивідуальні духовні запити.

5. Єдиний освітній простір, про який ще два століття тому говорив Ш. М. Талейран, справедливо порівнює освіту з особливою державою, область впливу якої не в силах встановити жодна людина, ні навіть національна влада, так як сфера впливу освіти величезна і нескінченна .

Реалізація перерахованих вище підстав передбачає розвиток особливих модернізаційних якостей особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найважливішого джерела якісних суспільних змін і основних інвестицій в майбутнє людства. Таким чином, основною тенденцією розвитку сучасної світової освіти є її всебічна і багаторівнева гуманізація, орієнтована на людину та її потреби, а також на засвоєння національних і загальнолюдських цінностей як основи інтелектуального і культурного розвитку особистості. Гуманізація націлена на вирішення широкого спектра завдань, які в своїй сукупності, покликані забезпечити формування особистості, адекватної сучасному етапу розвитку цивілізації.